

multaj homoj, sed al li *~is atingi eĉ la montpinton*; tio *ĉetere estis ne tute ~a komparo* Z (Kp ĈUSTA, TAŬGA); *diversaj mal~aj* (senrezultaj) *provoj* Z. Kp SUKCESI. ~o. Kontentiga stato: lia subita ek~o mirigis ĉiujn; doni ~on al la lando B; sen ordo en afero ne ekzistas ~o Z; ĝui ~on B. Kp FELIĈO, FLORADO.

prostatō ♥. Glando, troviĝanta inter la vezika cerviko k uretro.

Prostitui (tr). Devigi iun akiri monon per malĉasta vivo: ne senhonorigu vian filinon, ~ante ŝin Z; sin ~i; ~ilino (publikulino); ~istino (metie ekspluatanta la ~itinojn); la leĝoj kontraŭ la ~ado; ~ejo.

Protagonisto. Ĉefrolulo.

Protekti (tr). 1 Helpi iun per sia influo k aŭtoritato: kiun reĝo ~as, tiun ministro elektas Z; ni ne estas tiaj homoj, kiuj ~us sian filinon en malbonaj faroj Z; ~i iun al ofico B; ne rifuzu al ni vian ~adon Z; ŝi diris kun ~a tono Z; kun afekte ~ema sintenado Z; la reĝo prenis sur sin la ~antecon super la kongreso Z. Kp PATRONI. 2 Defendi, gardi kontraŭ minaco: unu malamiko pli difektas ol cent amikoj ~as Z; estu mia genio ~anta kontraŭ tiu ĉi fremdulo Z; ~i tiajn trezorojn kontraŭ la detrulo. Kp ŜIRMI, ĈIRKAŬI, DEFENDI, TENI SUB, REMPARO, ŜILDO. Vd OMBRO, FLUGILO. ~(ad)o. Ago ~i: 1 Al ~o k forto helpas la sorto Z. 2 La ~ado al la malfortuloj estas la devo de ĉiu vera homo. ~ismo. Ekonomia doktrino, metanta altajn doganojn sur importaĵojn por ~i la enlandan industrion aŭ komercon. Kp KOMERCA LIBERECO.

Protektorato. Speco de koloniado, per kiu regno pli potenca protektas la interesojn sed respektas la internan aŭtonomion de alia, malpli potenca lando.

Protesti. 1 (ntr) Fari formalan deklaron kontraŭ io, kion oni opinias neĵusta aŭ nevera: li ~is kontraŭ mia opinio; iri al la magistrato k ~i, ke la kanajlo tiel profanas mian nomon Z; ~i kontraŭ arbitra agado de la estraro B; tiuj, kiuj eble ~is kontraŭ la enkondukado de arta alfabeto Z; (f): kontraŭ tio ĉi ~us la vivo mem Z; kontraŭ tiu formo ~as mia lingva sento Z. 2 (tr) Kontraŭbatali aserton aŭ postulon, kies pravecon oni

malakceptas (Kp KONTESTI): ~i la validecon de testamento, ies titolojn, la ekziston de postmorta vivo; ili ĉiam varmege ~is la kontraŭvolan alklimatigon B; la ~ita demando; konsiderante, ke la fabrikado de militiloj per privataj entreprenoj estas tre ~ebla. ~o. Ago ~i. 1 Kontraŭ neesto ne helpas ~o Z; sendemanda ek~o estas ofte kulpatesto Z. 2 La ~oj kontraŭ tiu opinio estas multaj k gravaj; refuti ies ~ojn. 3 𐌱𐌹𐌿𐌸𐌹𐌸𐌹𐌸𐌹𐌸 Laŭleĝa konstato de nepago deambio. Mal~o. Sen~a tolerado, rezignacio.

Protestanto. Kristano, kiu apartenas nek al la rom-katolika, nek al la ortodoksa eklezio. ~ismo. Doktrino de la ~oj, definitive starigita en 16-a jarcento, kiel protesto kontraŭ la roma katolikismo. Kp REFORMACIO.

Protokolo. Oficiala raporto, per kiu rajtigita aŭ kompetenta persono konstatas, kion li faris, vidis, aŭskultis: fari ~on pri ŝtelado, arestado; legi, akcepti la ~on de la antaŭa kunsido. ~1 (x). Fari ~on pri: tio kaŭzis grandan skandalon, pri kiu oni ~is.

protono ◁. Kerno de la atomo, infinitezime malgranda ero ŝargita de pozitiva elektro. Vd ATOMO, ELEKTRONO.

protoplasmo Z ♥ 𐌿. Substanco, el kiu konsistas ĉiu vivanta ĉelo.

Prototipo. Pratipo.

protozoo 𐌱𐌹𐌿. Branĉo de unuĉelaj animaloj.

* **Provi** (tr). 1 Apliki objekton al ĝia destino, por kontroli, ĉu ĝi taŭgas: ~i instrumenton, maŝinon, ponton, ĉapelon, medikamenton sur malsanulo; sur~i veston B; (f) ~i regulon. Kp UZI, EKSPERIMENTI. 2 Elmeti substancon al eksperimento, por taksii ĝian valoron: ~i arĝenton, vinon; fajro ~as la oron, mizero la koron Z; (f): por vin ~i Dio sendis al vi tiun malfeliĉon B; ni prenos la armilojn k ~os niajn fortojn, nian kuraĝon; oni batas la oron por ~i ĝian valoron Z; nia anaro paŝos, ~ita, hardita al la celo Z. 3 Peni fari ion, kion oni ne ankoraŭ faris: se unu fojo ne prosperis, ni devas netimigite ~i la duan fojon Z; en sia migrado li ~is preskaŭ ĉiujn metiojn B; ~i nagi; ~i eĉ la neebulon; ne sciante, kie li loĝas, mi adresos diven~e.